

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष १, अंक १२]

बुधवार, एप्रिल २२, २०१५/वैशाख २, शके १९३७

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक २४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानपरिषदेत दिनांक ६ एप्रिल २०१५ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १११ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. C. BILL No. IV OF 2015.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATIONS ACT, THE MAHARASHTRA CORPORATIONS ACT AND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965.

सन २०१५ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक ४.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

१८८८ चा
३.
१९४९ चा
५९.
१९६५ चा
महा. ४०

ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ;

त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या सहासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :—

संक्षिप्त नाव. १. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) अधिनियम, २०१५ असे म्हणावे.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ५ब ची येतील :—
सुधारणा. २. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या (यात, यापुढे ज्याचा निर्देश “मुंबई महानगरपालिका अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) कलम ५ब मध्ये पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :—

“परंतु, राज्य निवडणूक आयोगाने जाहीर केलेल्या निवडणूक कार्यक्रमानुसार, सार्वत्रिक किंवा पोट-निवडणुकांसाठी नामनिर्देशपत्र भरण्याच्या शेवटचा दिनांक ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीची असेल, त्याबाबतीत, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल परंतु, नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला जिला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्य प्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा ; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत, पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र, सादर करील :

परंतु, आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती पालिका सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.”.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ३७ ची सुधारणा. ३. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३७ च्या पोट-कलम (२अ) मध्ये पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :—

“परंतु, महापौर पदाच्या निवडणुकीसाठी शेवटचा दिनांक ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीची असेल, त्याबाबतीत, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल परंतु, नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला जिला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्य प्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा ; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत, पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र, सादर करील :

परंतु, आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती पालिका सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.”.

४. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या (यात, यापुढे ज्याचा १९४९ चा ५९ निर्देश “महाराष्ट्र सन १९४९ चा अधिनियम क्रमांक ५९ याच्या कलम ५६ ची सुधारणा. महानगरपालिका अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) कलम ५६ मध्ये पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :—

“परंतु, राज्य निवडणूक आयोगाने जाहीर केलेल्या निवडणूक कार्यक्रमानुसार, सार्वत्रिक किंवा पोट-निवडणुकांसाठी दिनांक ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीची असेल, त्याबाबतीत, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल परंतु, नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला जिला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्य प्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा ; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत, पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र, सादर करील :

परंतु, आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती पालिका सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.”

५. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १९ च्या पोट-कलम (१ब) मध्ये पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :— सन १९४९ चा अधिनियम क्रमांक ५९ याच्या कलम १९ ची सुधारणा.

“परंतु, महापौर पदाच्या निवडणुकीसाठी शेवटचा दिनांक ३१ डिसेंबर २०१७ किंवा त्यापूर्वीची असेल, त्याबाबतीत, जिने नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकापूर्वी, आपल्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेला असेल परंतु, नामनिर्देशनपत्र भरण्याच्या दिनांकाला जिला वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नसेल अशी व्यक्ती, नामनिर्देशनपत्रासोबत,—

(एक) वैधता प्रमाणपत्र देण्यासाठी तिने पडताळणी समितीकडे सादर केलेल्या अर्जाची सत्य प्रत किंवा पडताळणी समितीकडे तिने असा अर्ज केला असल्याबद्दलचा अन्य कोणताही पुरावा ; आणि

(दोन) ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत, पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र ती सादर करील याबद्दलचे हमीपत्र, सादर करील :

परंतु, आणखी असे की, त्या व्यक्तीने, ती निवडून आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या मुदतीत वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात कसूर केल्यास, तिची निवड भूतलक्षी प्रभावाने रद्द झाली असल्याचे मानण्यात येईल आणि ती पालिका सदस्य राहण्यास निरह ठरेल.”.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ९अ ची सुधारणा.

६. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (यात, यापुढे ज्याचा निर्देश “नगरपरिषदा अधिनियम” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम ९अ मधील, पहिल्या परंतुकामध्ये “३१ डिसेंबर २०१३” या मजकुराऐवजी “३१ डिसेंबर २०१७” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ५१-१ब ची सुधारणा.

७. नगरपरिषदा, अधिनियमाच्या कलम ५१-१ब मध्ये, पहिल्या परंतुकामध्ये “३१ डिसेंबर २०१३” या मजकुराऐवजी “३१ डिसेंबर २०१७” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३) आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) याचे कलम (५ब) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५चा महा. ४०) चे कलम (९अ), यात अशी तरतूद आहे की, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथास्थिती, नागरीकांचा मागास वर्ग यामधील व्यक्तींकरिता राखीव असलेल्या जागी निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने नामनिर्देशन पत्राबरोबर, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० (२००१ चा महा. २३) आणि त्याखाली केलेले नियम याच्या तरतुदींना अनुसरून, सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करील.

२. वेगवेगळ्या इयत्ता आणि व्यावसायिक पाठ्यक्रम यांची प्रवेश प्रक्रिया विचारात घेता, अगोदरच कामाचा अधिक भार असलेल्या जात पडताळणी समित्यांना, विद्यार्थ्यांच्या अर्जाची पडताळणी करण्याचे सतत चालणारे काम प्राथम्याने हाती घ्यावे लागते. परिणामी, जात पडताळणी समितीकडून जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यात अडचणी निर्माण होतील.

३. समित्यांकडे पडताळणीच्या कामाचा अधिक भार असल्यामुळे अशा परिस्थितीत त्या जात पडताळणी समित्यांकडून केवळ जात वैधता प्रमाणपत्र वेळेत न दिल्यामुळे त्या व्यक्तींना व उमेदवारांना, आगामी सार्वत्रिक निवडणूका किंवा महानगरपालिका आणि नगरपरिषदा यांच्या पोट-निवडणूकांमध्ये, राखीव असलेल्या पदांसाठी निवडणूक लढविण्याच्या संधीपासून वंचित राहावे लागेल अशी अनेक प्रतिवेदने जनतेकडून आणि संभाव्य उमेदवारांकडून मिळाल्यामुळे, शासनाला राखीव जागांवर निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेल्या आणि नामनिर्देशन पत्र भरतेवेळी जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी जात पडताळणी समितीकडे अर्ज केलेल्या व्यक्तींना, ते निवडून आल्याचे घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्याची परवानगी देण्याच्या दृष्टीने, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३) आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) याचे कलम ५ब आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५चा महा. ४०) चे कलम ९अ मध्ये सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

४. त्याचप्रमाणे, राखीव पदांवर निवडून आलेल्या महापौरास किंवा, यथास्थिती, अध्यक्ष, तो ज्या दिनांकास निवडून आल्याचे घोषित करण्यात येईल त्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यास मुभा देण्यात यावी यासाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ३७ च्या पोट-कलम (२अ), महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १९ च्या पोट-कलम (१ब) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ च्या कलम ५१-१ब मध्ये सुधारणा करणे शासनास इष्ट वाटते.

५. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,
दिनांक ६ एप्रिल २०१५.

देवेंद्र फडणवीस,
मुख्यमंत्री.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक ६ एप्रिल २०१५.

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव.
महाराष्ट्र विधानपरिषद.